

Deleøkonomien vokser i 2017

▼ AF CHEFKONSULENT MALTHER MUNKØE

Deleøkonomien fik sit folkelige gennembrud i 2016, og står foran et politisk gennembrud i 2017 med taxalovgivning og deleøkonomi-strategi

I 2016 brugte 12 pct. deleøkonomien. I 2017 tegner det til at blive flere

- 12 pct. af danskerne brugte en deleøkonomisk tjeneste i 2016, ifølge data fra en repræsentativ stikprøve af den danske befolkning
- Andelen forventes at vokse i 2017 til 15 pct., baseret på hvor mange forbrugere der vurderer det som sandsynligt, at de vil bruge en deleøkonomisk tjeneste
- Der er delte meninger om deleøkonomien. 39 pct. er overordnet set positive mens 29 pct. er negative.
- Det afspejler den til tider ophedede politiske debat, og understreger behovet for politisk handling, så man får adresseret de problemer der er, og samtidig sikrer at deleøkonomiens positive sider kan komme den bredere samfundsøkonomi til gavn

2016 blev året, hvor deleøkonomien for alvor fik sit folkelige gennembrud. Begrebet fik stor opmærksomhed og mange husstande har taget det til sig – og i stigende grad også uden for den unge urbane befolkning, der var blandt de første til at omfavne de muligheder som eksempelvis Airbnb tilbyder. Nu tegner 2017 til at blive året, hvor deleøkonomien også får det politiske gennembrud med først ny taxalov afstedkommet af diskussionerne omkring Uber, og med en bebudet deleøkonomisk strategi senere på året.

I alt var det omkring hver tiende dansker, der brugte deleøkonomien i 2016, viser Dansk Erhvervs analyse, som gør status over deleøkonomien i 2016 og kigger mod 2017. Det er altså tydeligvis ikke blot et nichefænomen, men ganske udbredt. Det er dog stadig persontransport og overnatning, typisk i forbindelse med turistrejser, der dominerer – mens eksempelvis mikro-udlån af ejendele som boremaskiner og lignende, som mange ellers ofte forbinder med deleøkonomien, stadig ikke er så udbredt. Et af de store ubesvarede spørgsmål i deleøkonomien er således, hvorvidt man vil se en ekspansion på nye områder, eller det vil fortsætte med at være koncentreret omkring hospitality- og transport-markederne: bliver 2017 også året, hvor de andre typer deleøkonomi får deres gennembrud, eller bliver det mere af "det samme" i forhold til, hvilke deleøkonomi-tjenester der er de mest populære?

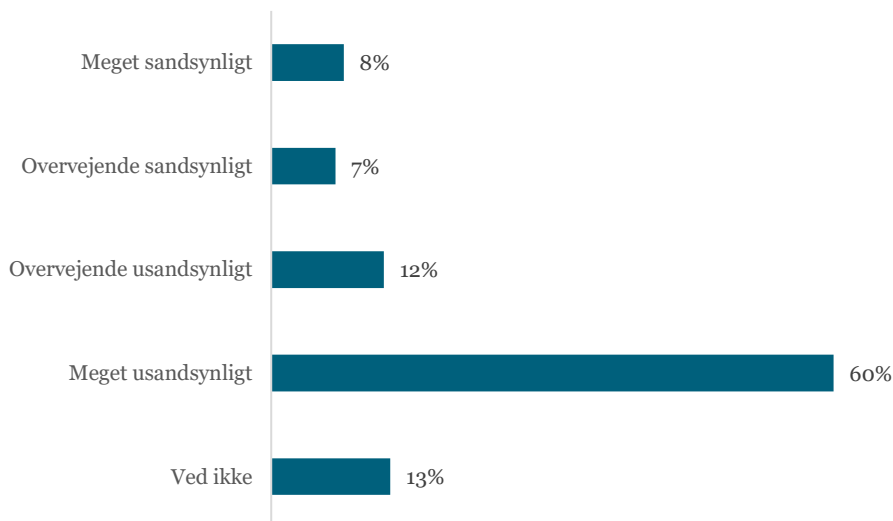
Under alle omstændigheder tegner 2017 dog til at blive et år, hvor deleøkonomien fortsætter sin vækst og ekspansion i takt med, at flere forbrugere begynder at benytte mulighederne.

Vækst i deleøkonomien i 2017

Der er udsigt til, at deleøkonomien vil fortsætte med at vokse i 2017. Tager man udgangspunkt i forbrugernes egen forventede vurdering er det sammenlagt 15 pct. som finder det meget eller overvejende sandsynligt, at de vil bruge en deleøkonomiske tjeneste i år. Dertil kommer at 13 pct. svarer ”ved ikke”, og altså i hvert fald ikke er direkte afvisende over for tanken. Naturligvis kan folk ikke med sikkerhed vurdere allerede i januar måned, hvordan deres forbrugsvalg mv. vil udvikle sig over hele året. Navnlig kan der være en tendens til, at man undervurderer deleøkonomiens vækst, fordi man måske ikke som sådan planlægger at bruge eksempelvis en samkørselsordning, men det blot på et tidspunkt viser sig at være en god opportun løsning, når man har et konkret transportbehov.

Sidste år var det 12 pct., som faktisk brugte en deleøkonomisk tjeneste. Dette skal selvsagt ses i lyset af den generelle stikprøveusikkerhed. Forskellen ligger i udkanten af grænsen af den statistiske usikkerhed¹, men det mest sandsynlige er afgjort, at antallet af brugere af deleøkonomiske tjenester vil vokse i 2017.

Hvor sandsynligt er det, at du vil bruge en deleøkonomisk tjeneste i 2017?

15 pct. finder det sandsynligt eller meget sandsynligt, at de vil bruge en deleøkonomisk ordning i 2017.

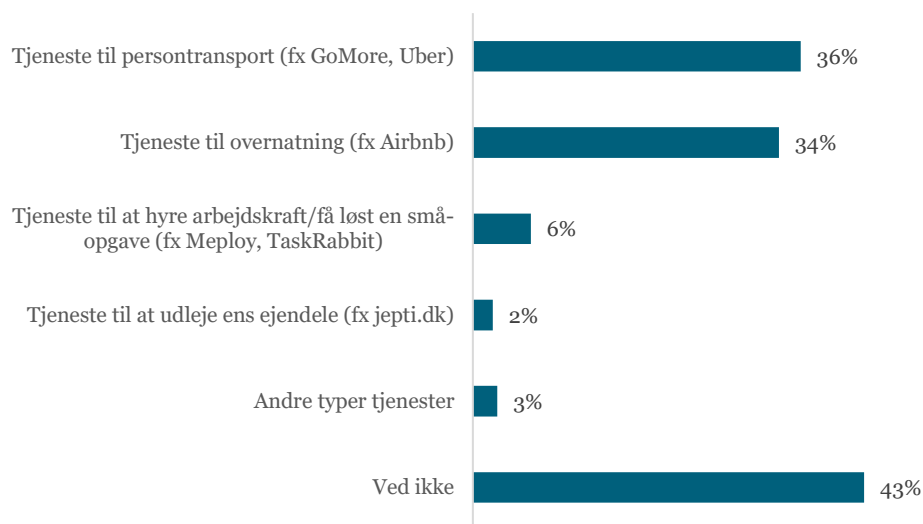
Yderligere 13 pct. svarer ”ved ikke” og er altså ikke kategorisk afvisende

Kilde: Data indsamlet af Norstat for Dansk Erhverv i januar 2017. Repræsentativt udsnit af den voksne befolkning, 1.006 respondenter

Billedet er fortsat, at folk regner med at bruge deleøkonomiske tjenester til persontransport og i forbindelse med overnatning, mens andre typer tjenester ikke rigtig er slået igennem. Dog begynder man at ane at markedet for at få løst småopgaver måske begynder at antage et vist omfang, idet 6 pct. af de svarpersoner, som finder det sandsynligt at de vil bruge deleøkonomi, regner med at det vil være en type tjeneste de vil bruge.

Overnatning og persontransport er fortsat de klart mest udbredte typer deleøkonomiske tjenester

Hvilken type tjeneste(r) er det sandsynligt at du vil bruge i 2017?

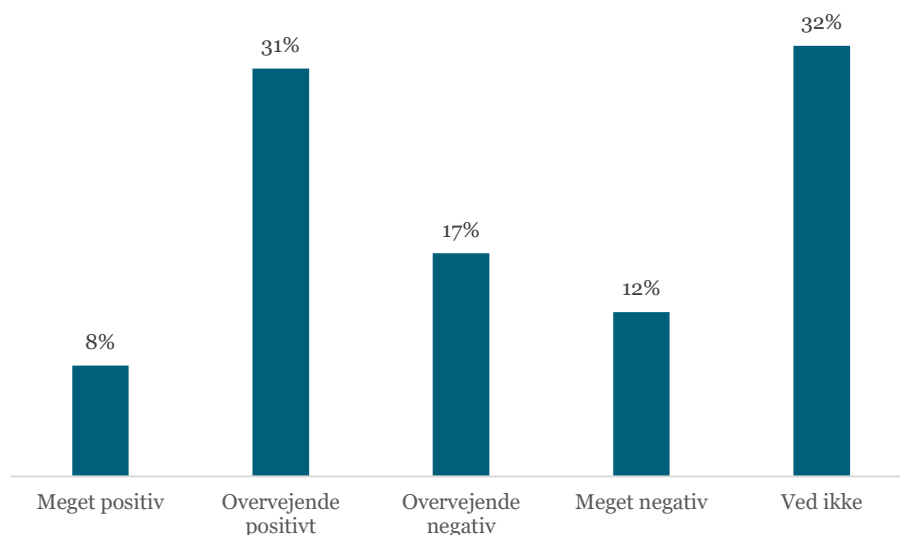
Kilde: Data indsamlet af Norstat for Dansk Erhverv i januar 2017. Repræsentativt udsnit af den voksne befolkning, dog kun de 277 personer som sandsynligvis vil benytte deleøkonomi i 2017

Anm.: Det har været muligt at angive flere svar

Delte meninger om deleøkonomien

Deleøkonomien blev uden tvivl et af de mest omtalte nye fænomener i erhvervslivet og i danskernes forbrugsmønstre i 2016. Samtidig var det også et område, hvor det slog politiske gnister. Befolkningen er også delt i spørgsmålet om, hvorvidt deleøkonomien samlet set er noget positivt eller negativt. Mens flertallet, sammenlagt 39 pct. er enten meget eller overvejende positive, er 29 pct. overvejende eller meget negativt. Hver tredje svarer "ved ikke".

Når du ser alt i alt på de deleøkonomiske tjenester, du kender eller har hørt om, er du så positivt eller negativt indstillet over for deleøkonomien

39 pct. er positivt indstillet over for deleøkonomien, 29 pct. er negative. Hver tredje svarer "ved ikke"

Kilde: Data indsamlet af Norstat for Dansk Erhverv i januar 2017. Repræsentativt udsnit af den voksne befolkning, 1.006 respondenter

Interessant nok er danskerne slet ikke så partipolitisk polariserede, som man måske kunne have forventet ud fra en til tider heftig politisk debat. Blandt vælgere som stemte på et parti fra "rød blok" ved seneste folketingsvalg er 41 pct. positive og 29 pct. negative, mens det er 38 pct. som er positive og 31 pct. som er negative blandt "blå bloks" vælgere (ej vist grafisk).

Resultatet illustrerer, at deleøkonomien grundlæggende hilses velkommen af flertallet, men at der også er en række udfordringer, problemstillinger og nye spørgsmål, der kalder på politisk stillingtagen og handling.

Behov for politisk handling

De blandede holdninger afspejler både en til tider ophedet debat om deleøkonomien i 2016 og det faktum, at der er en række uafklarede spørgsmål, der trænger sig på.

Deleøkonomien rummer et positivt samfundsøkonomisk potentiale. De platformsbaserede modeller kan medføre bedre ressourceudnyttelseⁱⁱ. Samtidig har deleøkonomiske platforme og koncepter vist sig at være særdeles innovative, og kan derved bidrage med kreative nyskabelser til gavn for forbrugerne.

Omvendt er det også klart, at det ikke er en naturlov at deleøkonomiens fremvækst er til gavn for samfundsøkonomien. Hvis udviklingen afspejler at disse nye koncepter omgår eksisterende regler, som begrænser eller på anden vis regulerer eksisterende brancher og alternative koncepter, så konkurrencen altså ikke foregår på ensartede vilkår, kan effekten potentielt være samfundsøkonomisk negativ. Der er meget at gøre, og hvor 2016 blev året hvor deleøkonomien slog igennem, bør 2017 blive året, hvor lovgivningen og det politiske Danmark for alvor får fulgt trop.

Generelt er det tydeligt, at der er et behov for regulatorisk klarhed på en lang række områder. Derfor imødeser Dansk Erhverv regeringens deleøkonomiske strategi, som efter planen lanceres i foråret 2017, med stor interesse.

Blandt andet er det vigtigt at man finder måder at sikre at skattebetalinger og skattemæssig kontrol også fungerer i en stadig mere digital verden og i lyset af deleøkonomiske transaktions- og arbejdsformer. Samtidig er det vigtigt at fastholde den danske arbejdsmarkedsmodel, snarere end at kaste spædbarnet ud med badevandet, for selvom vi ser nogle nye arbejdsformer er det grundlæggende muligt at inkorporere dem i den hidtidige måde, arbejdsmarkedet fungerer på, blandt andet i forhold til skellet mellem arbejdsgivere og ansatte og erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende. Endelig er der på en række konkrete områder behov for afklaring, eksempelvis i forhold til grænserne for, hvornår man overgår fra at være privatperson til at være selvstændig erhvervsdrivende og derved på mange områder bliver omfattet af et andet regelsæt.

Hvis man ikke adresserer dette er der en risiko for at Danmark går glip af det samfundsøkonomiske potentiale, deleøkonomien kan frisætte, og at en række erhvervssektorer oplever konkurrencedynamikker hvor den succesfulde virksomhed er den, der bedst omgår eksisterende regler, snarere end den som bedst tilbyder kunderne den bedste tjeneste. Derfor er det vigtigt med politiske initiativer, der rammer den rigtige balance for at understøtte en deleøkonomisk udvikling til gavn for den bredere samfundsøkonomi.

Behov for politiske
initiativer

▼ OM DETTE NOTAT

"Deleøkonomien vokser i 2017" er Dansk Erhvervs analysenotat nummer 17 i 2017. Redaktionen er afsluttet den 25. januar 2017.

▼ OM DANSK ERHVERVS ANALYSENOTATER

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▼ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

▼ KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til chefkonsulent Malthe Munkøe på mmm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6510.

▼ DATAGRUNDLAG

Den viste data er baseret på besvarelser indhentet via en repræsentativ stikprøve fra den voksne danske befolkning i januar 2017. I alt er indhentet 1.006 besvarelser via web. Data er vægtet på køn, alder, uddannelse og region for at sikre repræsentativitet

▼ NOTER

ⁱ Forskellen mellem 12 pct. i 2016 og 15 pct. i 2017 signifikant på et .90 men ikke et .95 niveau.

ⁱⁱ J. Cramer, A. Krueger: Disruptive Change in the Taxi Business: The Case of Uber. NBER Working Paper N. 22083, 2016.